

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Radboud Universiteit
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 9102
6500 HC NIJMEGEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum **01 JUL 2021**

Betreft Besluit macrodoelmatigheid wo-masteropleiding Actieve Leefstijl in Context

Onze referentie

Uw brief van
6 mei 2021

Uw referentie
2021/042

Bijlagen

Als u belang hebt bij dit besluit, dan kunt u hiertegen binnen 6 weken, gerekend vanaf de verzenddatum, bezwaar maken. Stuur uw bezwaarschrift naar DUO, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. U kunt uw bezwaar ook digitaal indienen op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Geacht College,

Met uw brief van 06/05/2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 10/05/2021, heeft u mij het voornemen voorgelegd om de wo-masteropleiding Actieve Leefstijl in Context als bekostigde opleiding te verzorgen in Nijmegen.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14/06/2021, kenmerk 2021/042, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op bovengenoemd advies van de CDHO en het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de wo-masteropleiding Actieve Leefstijl in Context als bekostigde opleiding te verzorgen in Nijmegen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan criterium a van artikel 4, eerste lid, van de Regeling, maar niet aan criterium b van dat artikel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VSNU.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Ingrid van Engelshoven
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Onze referentie

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping, stylized strokes that form a unique, abstract shape.

drs. F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding of nevenvestiging

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Radboud Universiteit voltijd wo master Actieve Leefstijl in Context Nijmegen	2021/042	14/06/2021

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 10/05/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Radboud Universiteit om de wo master Actieve Leefstijl in Context als bekostigde opleiding te verzorgen te Nijmegen (brief van 06/05/2021 met kenmerk 21U.006056). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Radboud Universiteit om de wo master Actieve Leefstijl in Context als bekostigde opleiding te Nijmegen te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de wo master Actieve Leefstijl in Context in Nijmegen aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige wo master in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij. De opleiding omvat 60 EC en wordt in voltijdvorm aangeboden. Aanvrager wil academici opleiden die bijdragen aan effectieve bevordering van een actieve leefstijl door het ontwikkelen van kennis, preventiebeleid, interventievoorstellen en advies, op grond van een interdisciplinaire aanpak gericht op het beïnvloeden van de individuele, sociale, maatschappelijke, fysieke en institutionele context.

De opleiding is opgebouwd uit de disciplines pedagogische wetenschappen, sociologie, psychologie, geografie, planologie, milieukunde, rechtsgeleerdheid, communicatie- en informatiewetenschappen en (preventieve) geneeskunde. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een diploma van een wo bacheloropleiding Sociologie, Culturele Antropologie, Geografie, Planologie en Milieu, Communicatiewetenschappen, Communicatie- en Informatiewetenschappen, Pedagogische Wetenschappen, Psychologie, Biomedische Wetenschappen, Bewegingswetenschappen, Gezondheidswetenschappen en Gezondheid en Maatschappij. De opleiding is eveneens toegankelijk voor studenten met een diploma van een hbo bacheloropleiding Sportkunde, Ruimtelijke Ordening/ Management van de Leefomgeving of Leraar Lichamelijke Opvoeding nadat zij een schakelprogramma ter grootte van 30 EC hebben afgerond. Afgestudeerden van de wo-masteropleiding zullen volgens aanvrager onder andere werkzaam zijn bij onderzoeksinstituten, GGD, lokale overheden, zorgverzekeraars, instituten voor gezondheidsbevordering (o.a. Nivel, RIVM) of adviesbureaus en organisaties die nieuwe verbindingen leggen tussen het sociale domein en de omgeving. Mogelijke functiebenamingen zijn: onderzoeker, beleidsmedewerker, consultant, regisseur preventiecoalitie of projectleider gezonde (leef)omgeving.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a, maar niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat de bestaande opleidingen reeds kunnen voorzien in de geringe arbeidsmarktbehoefte en de maatschappelijke en wetenschappelijke behoefte die aanvrager bij criterium a heeft aangetoond. Er is derhalve geen ruimte om deze opleiding aan het bestaande aanbod toe te voegen.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de wo master Actieve Leefstijl in Context aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de wo master Actieve Leefstijl in Context verwijst aanvrager naar ROA's database AIS en het 'Macrodoelmatigheidsonderzoek wo-masteropleiding Gezondheid, omgeving en gedrag' dat KBA in opdracht van aanvrager heeft uitgevoerd (november 2019).

De commissie is met aanvrager van mening dat binnen ROA's database AIS het opleidingstype master farmacie en gezondheidswetenschappen het meest relevant is voor de onderhavige aanvraag. De commissie overweegt daartoe dat ROA binnen dit opleidingstype de (aan)verwante wo masters Health Education and Promotion, Gezondheidswetenschappen/Health Sciences, Social & Health Psychology en Vitality & Ageing alsmede de hbo masters Health Care and Social Work, Community Development en Healthy Ageing Professional heeft geschaard. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2024.

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype master farmacie en gezondheidswetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		7000	9	1.4	erg hoog
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2024		12400	16	2.5	gemiddeld
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2024		19400	25	3.7	gemiddeld
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		11900	15	2.4	laag
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	0.92				groot
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	0.92				goed

Bron: ROA AIS

Aanvrager beschouwt voorts het opleidingstype master sociale en maatschappijwetenschappen in mindere mate relevant en merkt daarbij op dat slechts enkele van de vele opleidingen die binnen dit opleidingstype zijn ondergebracht raakvlakken hebben met de voorgenomen master. De commissie is het met aanvrager eens dat binnen dit grote opleidingscluster (57 opleidingen) slechts enkele opleidingen enige raakvlakken vertonen met de aangevraagde master Actieve Leefstijl in Context. Om die reden kent de commissie in dit kader van de aangevraagde opleiding minder gewicht toe aan ROA's typering van de toekomstige arbeidsmarktsituatie als matig en aan de verwachting dat er vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening zullen ontstaan.

Aanvrager heeft eind 2019 onderzoeksbureau KBA een arbeidsmarktonderzoek laten uitvoeren. De werktitel van de opleiding was destijds nog 'Gezondheid, omgeving en gedrag'. In de eerste fase van het onderzoek is het beroepscompetentieprofiel en de blauwdruk van de beoogde opleiding opgezet. Naar aanleiding van 10 interviews met sleutelfiguren - alle respondenten hebben een leidinggevende functie als directeur/bestuurder/manager/afdelingshoofd of een senior functie - werkzaam bij voor de master relevante organisaties heeft KBA in de tweede fase van het onderzoek 151 werkgevers benaderd. 118 respondenten werkzaam in functies op directie-, management- en senior-niveau, verdeeld over 100 organisaties, hebben aan het onderzoek meegewerkt. Bij het rapport zijn de gestelde vragen en een beschrijving van de organisaties en functies van respondenten gevoegd. Uit het onderzoek komt naar voren dat 98% van de 118 respondenten van mening is dat het profiel van de opleiding aansluit bij de ontwikkelingen in het werkveld (p. 57 aanvraagdossier). 69% van de respondenten geeft aan dat zij op dit moment medewerkers in dienst hebben met het profiel van de master Actieve Leefstijl in Context en het merendeel verwacht dat het aantal fte's aan medewerkers met dit profiel binnen de eigen organisatie de komende jaren zal toenemen (p. 53). De respondenten vinden onder andere (strategisch) beleidsmedewerker zorg, coördinator, kennismakelaar, regisseur, (project)manager, consultant, adviseur, docent en gezondheidsbevorderaar relevante functies. Ook in bredere zin - door maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld preventie en de invoering van de Omgevingswet - verwachten de respondenten dat de arbeidsmarkt vraag naar dit type medewerker de komende jaren zal toenemen (p. 12 en 53-54). Op basis van de uitspraken van respondenten over het huidige en toekomstige aantal medewerkers met het profiel van de master Actieve Leefstijl in Context komt het onderzoeksbureau tot de schatting dat binnen de responsgroep een jaarlijkse landelijke vraag van circa 61 fte naar dit type afgestudeerden bestaat voor de komende 10 jaar (p. 16, 35 en 59).

De commissie constateert dat dit onderzoek blijkt geeft van een geringe landelijke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de wo master Actieve Leefstijl in Context.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat aanvrager heeft aangetoond dat de wo master Actieve Leefstijl in Context aansluit op een geringe arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de wo master Actieve Leefstijl in Context verwijst aanvrager onder andere naar het 'Nationaal Preventieakkoord. Naar een gezonder Nederland' van het Ministerie van VWS (2018), de 'Beweegrichtlijnen 2017' van de Gezondheidsraad (2017), de missies van de Topsector Life Sciences & Health (2019), het artikel 'A tale of two pandemics: how will COVID-19 and global trends in physical inactivity and sedentary behavior affect one another? Progress in cardiovascular diseases' van Hall, G., Laddu, D. R., Phillips, S. A., Lavie, C. J., & Arena, R. (2020), de 'Volksgezondheid Toekomstverkenning' van het RIVM (2020, update corona), 'Naar nieuwe zorg en zorgberoepen: de contouren' van de Commissie Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen (2015), de website van de Taskforce 'De juiste zorg op de juiste plek' (www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl) en de Omgevingswet 2022.

Aanvrager stelt dat mensen met een lagere sociaal-economische status, een beperking of een migratieachtergrond een grotere kans op een ongezonde leefstijl en de daaraan gekoppelde problemen hebben. In de voorgenomen master staat de vraag centraal hoe met een actieve leefstijl die gezondheidsverschillen en welvaartsziekten kunnen worden teruggedrongen. Aanvrager beschrijft dat in het Nationaal Preventieakkoord, ondertekend door het kabinet en tal van maatschappelijke organisaties, het streven is vastgelegd dat Nederland in 2040 veel gezonder is dan nu en dat preventie en het bevorderen van een gezonde leefstijl de basis vormen om dit doel te bereiken (p. 3). Ook in de 'Beweegrichtlijnen 2017' van de Gezondheidsraad wordt geadviseerd om mensen te stimuleren om meer te (blijven) bewegen (<https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2017/08/22/beweegrichtlijnen-2017>, p. 3). De centrale missie van de Topsector Life Sciences & Health luidt: "In 2040 leven alle Nederlanders tenminste vijf jaar langer in goede gezondheid, en zijn de gezondheidsverschillen tussen de laagste en hoogste sociaal- economische groepen met 30% afgenomen". Een afgeleide missie hiervan is missie 1 "In 2040 is de ziektelast als gevolg van een ongezonde leefstijl en ongezonde leefomgeving met 30% afgenomen". Aanvrager stelt dat de voorgenomen opleiding kan bijdragen aan de doelstellingen van het beleid van de Topsector Life Sciences & Health. De commissie onderschrijft deze stelling. In 2015 werd in het rapport 'Naar nieuwe zorg en zorgberoepen: de contouren' van de Commissie Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen al geadviseerd dat een verschuiving moet plaatsvinden van zorg en ziekte naar gezondheid en gedrag (p. 22). In dit rapport wordt verder gesteld dat daar een integrale benadering voor nodig is door professionals die verder kunnen kijken dan de zorg en door o.a. aandacht te besteden aan het aanpakken van sociaal isolement en de inrichting van de leefomgeving (p. 32). Zo werkt de Taskforce 'De juiste zorg op de juiste plek' sinds 2018 aan vernieuwing van de zorg teneinde de verschuiving van ziekte en zorg naar preventie en gedrag concreet vorm te geven. Aanvrager stelt voorts dat in de Omgevingswet 2022 de samenhang tussen de fysieke en maatschappelijke/sociale omgeving een cruciale rol speelt. Deze wet geeft gemeenten meer verantwoordelijkheden en mogelijkheden om de publieke gezondheid effectiever te beschermen en te bevorderen door het beweegvriendelijk inrichten van de leefomgeving.

Aanvrager is van mening dat de implementatie van deze wet om professionals met een interdisciplinaire visie op actieve leefstijl, sociaal welzijn en de fysieke (buiten)ruimte vraagt. Afgestudeerden van de wo master Actieve Leefstijl in Context voldoen volgens aanvrager aan dit profiel. De commissie onderschrijft deze stelling.

De commissie onderkent dat de wo master Actieve Leefstijl in Context aansluit op het rijksbrede beleid gericht op bevordering van een gezonde leefstijl en preventie dat onder meer is vastgelegd in het Nationaal Preventieakkoord, de 'Beweegrichtlijnen 2017', de missie van de Topsector Life Sciences & Health, het werk van de Taskforce 'De juiste zorg op de juiste plek' en de Omgevingswet 2022, mede voortkomend uit het advies van de Commissie Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen.

Aanvrager constateert verder dat de COVID-19 pandemie het belang van - en het gebrek aan - lichamelijke activiteit blootlegt. Dit blijkt onder meer uit de studie 'A tale of two pandemics: how will COVID-19 and global trends in physical inactivity and sedentary behavior affect one another? Progress in cardiovascular diseases' (zie <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7194897/>.) Enerzijds omdat een gezonde leefstijl en lichamelijke activiteit zorgt voor een sterker afweersysteem en anderzijds omdat de toegenomen inactiviteit juist kan leiden tot ernstigere gezondheidsproblemen bij een virale infectie zoals COVID-19. In deze context vragen topsporters, artsen, wetenschappers en bestuurders om meer aandacht voor sport en bewegen, en een gezonde leefstijl in zijn algemeen (zie bijvoorbeeld ter illustratie het nieuwsartikel <https://nos.nl/artikel/2356217-grote-groep-experts-waarschuwt-je-gezondheid-is-nu-nog-belangrijker>). Het kabinet ondersteunt deze oproep en stelt 200 miljoen euro beschikbaar voor de intensivering van initiatieven gericht op welzijn en gezonde leefstijl (<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/02/12/kabinet-stelt-200-miljoen-euro-beschikbaar-voor-welzijn-incoronatijd>). Ook het RIVM stelt in de corona-inclusieve versie van de 'Volksgezondheidstoekomstverkenning' (<https://www.volksgezondheidtoekomstverkenning.nl/c-vtv>) dat mensen ongezonder zijn gaan leven (i.e. minder zijn gaan bewegen) gedurende de pandemie. Uit de aangepaste 'Volksgezondheidstoekomstverkenning' volgt dat het RIVM pleit voor een integrale aanpak die niet alleen gericht is op individuele leefstijlfactoren, maar ook op de fysieke leefomgeving en het sociale domein. Aanvrager concludeert dat een monodisciplinaire aanpak van leefstijlinterventies geen duurzaam effect heeft en stelt dat individuele factoren, sociale omgeving, fysieke leef- en werkomgeving en de maatschappelijke en institutionele omgeving gezamenlijk bepalend zijn voor de keuzes die iemand bij (on)gezond gedrag maakt. Deze factoren moeten daarom in de volledige context en samenhang worden bestudeerd om tot oplossingen voor een duurzame actieve leefstijl te kunnen komen. Volgens aanvrager is de voorgenomen opleiding gericht op de beschreven integrale aanpak. De commissie onderschrijft het betoog van aanvrager dat niet alleen individuele leefstijlfactoren een rol spelen bij de keuze voor een (on)gezonde levensstijl, maar ook de fysieke leefomgeving en het sociale domein. De commissie is van mening dat de wo master Actieve Leefstijl in Context aansluit op de maatschappelijke behoefte als beschreven in de 'Volksgezondheidstoekomstverkenning' van het RIVM.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de voorgenomen master Actieve Leefstijl in Context aansluit op een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling wetenschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de wetenschappelijke behoefte aan de master Actieve Leefstijl in Context verwijst aanvrager naar twee routes in de Nationale Wetenschapsagenda, te weten 'Gezondheidsonderzoek, preventie en behandeling' en 'Sport en bewegen'.

Aanvrager beschrijft dat binnen de route 'Gezondheidszorgonderzoek, preventie en behandeling' onderzoek wordt uitgevoerd naar de samenhang tussen factoren als sociaal-culturele leefomgeving, fysieke leefomgeving, werk- of schoolomgeving, sociale media, sociale netwerken, mate van sociale participatie en inter- en transdisciplinaire samenwerkingsmethoden die de gezondheid beïnvloeden. Aanvrager speelt een actieve rol bij dit onderzoek dankzij de subsidie die NWO in juni 2019 aan de Radboud Universiteit heeft toegekend voor onderzoek naar het behoud van een actieve leefstijl tijdens levenstransities en de invloed van sociale netwerken hierop.

Aanvrager merkt op dat dit de enige toegekende subsidieaanvraag voor sociaal wetenschappelijk onderzoek in de route 'Sport en bewegen' is en dat de beoogde masteropleiding verweven is met dit onderzoek. Volgens aanvrager onderstreept de COVID-19 pandemie de behoefte aan interdisciplinair onderzoek. Het onderzoeksproject 'Ongelijkheid in sport en bewegen onder COVID-19' van de Radboud Universiteit heeft een half miljoen euro ontvangen van ZonMw.

Het onderzoek is gericht op de invloed van COVID-19-pandemie op ongelijkheid in sportgedrag en actieve leefstijl. Het onderzoek bouwt voort op de bestaande interdisciplinaire samenwerking op de universiteitscampus op het thema 'Active Living', de expertise in het NWA-project Transitions Into Active Living (TRIAL) en versterkt de Nijmeegse kennisagenda Sport & Bewegen. ZonMw richt zich tevens op preventieonderzoek: het werken aan een goede gezondheid voor iedereen, om zowel gezond te blijven als gezonder worden. De commissie is met aanvrager van mening dat hiermee is aangetoond dat de wo master Actieve Leefstijl in Context aansluit op beide routes in de Nationale Wetenschapsagenda en daarmee beantwoordt aan een wetenschappelijke behoefte.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de voorgenomen master Actieve Leefstijl in Context aansluit op een wetenschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de opleiding aansluit op een geringe arbeidsmarktbehoefte. Aanvrager heeft de maatschappelijke en wetenschappelijke behoefte aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 10/05/2021 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Radboud Universiteit om de wo master Actieve Leefstijl in Context in Nijmegen aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De inhoud van de beoogde master is volgens aanvrager in de kern interdisciplinair. De master kent een brede inhoudelijke basis voor de ontwikkeling van effectieve en blijvende interventies ter bevordering van een actieve leefstijl gerelateerd aan fysieke en geestelijke gezondheid en participatie in de samenleving. Aanvrager stelt dat er weliswaar masters worden aangeboden die inhoudelijk gerelateerd zijn aan de gezondheid (szorg) en gezond gedrag, maar dat deze masters zich hoofdzakelijk op specialistische onderdelen richten. De voorgenomen master is volgens aanvrager niet verwant aan monodisciplinaire masters die zich richten op een enkele discipline of een enkel aspect van gezondheid of de gezondheidszorg, zowel voor wat betreft inhoud van de opleiding alsmede de instroomdoelgroep en beroepen waarvoor afgestudeerden in aanmerking komen. Hiertoe noemt aanvrager een groot aantal voorbeelden van monodisciplinaire masters die niet verwant zijn aan de aangevraagde wo master Actieve Leefstijl in Context. Het verwant aanbod wordt bepaald door vast te stellen welke bestaande opleidingen verwantschap vertonen met de voorgenomen opleiding. De aanvrager dient overtuigend te beargumenteren dat er nog voldoende ruimte is voor een nieuwe opleiding. De aanvrager dient hiertoe aan te geven wat het landelijk verwant aanbod van de aangevraagde opleiding is. Het verwant aanbod is aanbod dat inhoudelijk sterk met elkaar overeenkomt en opleidt tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt door de commissie gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen.

Voorts kijkt de commissie naar de instroomdoelgroep die de opleiding bedient. Verder is voor de beoordeling van het verwant aanbod van belang om welke onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) het gaat. Verwante opleidingen worden dus niet louter bepaald aan de hand van de inhoud van een opleiding.

Bij criterium a is reeds verwezen naar het marktonderzoek dat KBA voor aanvrager heeft uitgevoerd. Binnen dit marktonderzoek heeft KBA de respondenten gevraagd welke opleidingen zij verwant achten aan de voorgenomen master Actieve Leefstijl in Context. De vier opleidingen die de respondenten als verwant hebben aangemerkt beschouwt aanvrager als het verwante opleidingsaanbod, maar tegelijkertijd wordt door aanvrager beklemtoond dat de voorgenomen master een unieke positie inneemt. Het betreft de wo masteropleidingen Health Education and Promotion (Maastricht University), Communication, Health and Life Sciences (in Croho geregistreerd als Applied Communication Science, Wageningen University), Health Sciences, specialisatie Prevention & Public Health (VU Amsterdam) en Interdisciplinary Social Science: Social Policy and Public Health (Universiteit Utrecht). Aanvrager onderkent dat er meer hbo en wo masteropleidingen zijn die raakvlakken vertonen met de voorgenomen master. Deze opleidingen acht aanvrager echter niet verwant omdat zij niet interdisciplinair van opzet zijn en daarnaast afwijken van de beoogde master voor wat betreft beroepscompetentieprofiel, instroomprofiel en inhoud van de opleiding. De commissie is van mening dat daarnaast de volgende opleidingen dusdanige raakvlakken met de wo master Actieve Leefstijl in Context vertonen dat zij als aanverwant kunnen worden beschouwd: het betreft de (overige) wo masters Health Sciences (Universiteit Twente), Sociology (track Health, Wellbeing and Society van Tilburg University), Healthcare Policy, Innovation and Management (Universiteit Maastricht) en Vitality and Ageing (Universiteit Leiden) en de hbo masters Healthy Ageing Professional (Hanzehogeschool Groningen en Fontys Hogescholen), Health Care and Social Work (Saxion Hogeschool), Community Development (Hogeschool Utrecht) en Gezondheidsinnovatie (Zuyd Hogeschool).

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. Er zijn geen verwante onbekostigde opleidingen. Aanvrager heeft tevens een gewaarmerkt overzicht geleverd van de instroom in verwante tracks en specialisaties binnen opleidingen. Er zijn geen gegevens op trackniveau beschikbaar voor de wo master Health Sciences, track Prevention & Public Health van de VU Amsterdam. De commissie heeft derhalve de instroomgegevens van alle tracks binnen deze master in de tabel opgenomen. De track Health, Wellbeing and Society binnen de wo master Sociology van Tilburg University bestaat sinds 2 jaar. Van de tracks Social Policy and Public Health binnen de wo master Interdisciplinary Social Science van de Universiteit Utrecht en Health & Society binnen de wo master Communication, Health and Life Sciences van Wageningen University is alleen van de drie meest recente studiejaren instroom op trackniveau bekend. De instroom in het totale verwante en aanverwante bekostigde onderwijsaanbod groeide van 403 eerstejaarsstudenten in voltijd en 78 in deeltijd in het studiejaar 2016/2017 naar 651 eerstejaarsstudenten in voltijd en 141 in deeltijd in het studiejaar 2020/2021. De instroom in het verwante bekostigde aanbod groeide van 196 eerstejaarsstudenten in voltijd en 7 in deeltijd in het studiejaar 2016/2017 naar 356 eerstejaarsstudenten in voltijd en 14 in deeltijd in het studiejaar 2020/2021.

Tabel 2. Instroom in het verwante en aanverwante bekostigde voltijd- en deeltijdaanbod

Opleiding	Instelling	'16-'17		'17-'18		'18-'19		'19-'20		'20-'21	
		vt	dt	vt	dt	vt	dt	vt	dt	vt	dt
M Health Education and Promotion (60461)	Universiteit Maastricht (21PJ)	43	7	57	15	66	10	66	18	62	14
M Communication, Health and Life Sciences (66652)	Wageningen University (21PI)					41		31		35	
M Health Sciences (66851)	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	153		160		161		141		205	
M Interdisciplinaire sociale wetenschap (60746) - track: Social Policy and Public Health	Universiteit Utrecht (21PD)					70		45		54	
M Sociology (66599) - track: Health, Wellbeing and Society	Tilburg University (21PN)							16		17	
M Community Development (49140)	Hogeschool Utrecht (25DW)					14	5	18	13	27	16
M Gezondheidsinnovatie (49145)	Zuyd Hogeschool (25JX)							6	19	6	10
M Health Care and Social Work (40101)	Saxion Hogeschool (23AH)		22		33		33		41		39
M Health Sciences (66851)	Universiteit Twente (21PH)	48		52		55		39		49	
M Healthcare Policy, Innovation and Management (60460)	Universiteit Maastricht (21PJ)	110	9	109	12	100	16	109	22	125	17
M Healthy Ageing Professional (49127)	Fontys Hogescholen (30GB)							8	23	15	23
	Hanzehogeschool Groningen (25BE)	30	40	27	42	13	28	14	14	23	22
M Vitality and Ageing (60515)	Universiteit Leiden (21PB)	19		16		40		43		33	
Eerstejaarsinstroom verwant aanbod		196	7	217	15	338	10	283	18	356	14
Eerstejaarsinstroom aanverwant aanbod		207	71	204	87	222	82	253	132	295	127
Totale eerstejaarsinstroom		403	78	421	102	560	92	536	150	651	141

Bron: DUO

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een interessepeiling onder potentiële studenten, uitgevoerd door onderzoeksbureau KBA als onderdeel van het marktonderzoek dat reeds bij criterium a is beschreven. Uit dit onderzoek komt naar voren dat circa 70 studenten jaarlijks interesse hebben om de voorgenomen masteropleiding te volgen. Aanvrager wil de instroom in de opleiding de eerste jaren beperken tot circa 30 studenten om de kwaliteit te kunnen borgen. Als de opleiding enkele jaren draait wil aanvrager mogelijk meer studenten toelaten. De commissie constateert dat een instroom van circa 30 studenten in lijn is met de instroom in verwante opleidingen.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen wo master Actieve Leefstijl in Context wordt afgezet tegen de geringe arbeidsmarktbehoefte en maatschappelijke en wetenschappelijke behoefte die bij criterium a zijn aangetoond, dan blijkt dat er geen ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie constateert dat reeds een aanzienlijk aantal hbo en wo masteropleidingen wordt aangeboden die in de geringe arbeidsmarktbehoefte en maatschappelijke en wetenschappelijke behoefte kunnen voorzien.

Vestiging van de opleiding in Nijmegen heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de wo master Actieve Leefstijl in Context te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie merkt op dat hierboven is geconstateerd dat de voorgenomen wo master Actieve Leefstijl in Context sterke verwantschap vertoont met een aantal bestaande opleidingen. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de naam van de voorgenomen opleiding aan te laten sluiten bij de reeds geregistreerde opleidingsnamen, zoals Health Education and Promotion. Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de wo master Actieve Leefstijl in Context in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeuzers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeuzers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.